

Wandelen langs de Grensmaas.

Basisinformatie:

- Status: deels verharde, deels onverharde paden (heeft het veel geregend dan kan het modderig zijn).
- Lengte: 5,9 km.
- Tijdsduur: 3 tot 4 uur.
- Horeca: Café de Witte Börstel, Koevaart 15, 6181 PL Elsloo.
- Start: rivierparking Kloosterstraat 19 te Meers.

Figuur 1 Routebeschrijving excursie Grensmaas.

Het Grensmaasproject.

De Grensmaas vormt sinds 1839 de grens tussen de Belgische en Nederlandse provincies Limburg. Ze ligt tussen Maastricht/Smeermaas in het zuiden stroomafwaarts tot voorbij Kessenich/Wessem. Het 47 km lange riviertraject is niet bevaarbaar.

De Grensmaasregio bezit een gevarieerd natuurlijk landschap, een gevolg van de grensligging. Je treft er een wirwar van oude rivierarmen, oeverwallen, stroomgeulen, grindbanken en oude woonkernen aan.

De Maas is een regenrivier. Het waterpeil wordt sterk beïnvloed door neerslag stroomopwaarts in de Ardennen en het noordoosten van Frankrijk en kan sterk schommelen. Overstromingen zijn daardoor een groot risico. Grindwinning heeft het landschap ingrijpend beïnvloed. De Grensmaas is Natura 2000 gebied, zowel in België als in Nederland.

De overstromingen in 1993 en 1995, alsmede de verwachting van steeds extremere neerslag door klimaatverandering waren aanleiding tot het uitvoeren van het Grensmaasproject. Ruimte voor de rivier is hierbij het motto met als doelstellingen:

- overstromingen voorkomen
- bronnen voor drinkwater beschermen
- vergroten van de veiligheid voor de Maasdorpen
- ecologisch herstel van de Maas en zijn uiterwaarden door de komst van duizend hectare nieuwe natuur
- de winning van 53 miljoen ton grind
- nieuwe bestemmingen voor de Maasplassen

De werken hebben zowel plaats in België als in Nederland.

Routebeschrijving.

De route start op de rivierparking Kloosterstraat 19 te Meers. Loop richting kerk, maar ga meteen de eerste straat links richting dijk. Op de dijk ga je rechtsaf door een klaphekje. Na nog 2 klaphekjes gepasseerd te hebben, loop je bovenlangs café “De Witte Börstel”. Het pad buigt naar rechts. Bij het begin van de verharde weg ga je linksaf het onverharde pad op. Dit pad volg je langs de Maas tot in Maasband.

Loop langs grenspaal 112.

Op de route liggen grote stenen, door de Maas hierheen gebracht. Op deze stenen tref je informatiebordjes aan die uitleg geven over de lokale situatie.

Figuur 2 Zwerfsteen met informatiebord.

Loop naar Woordhenge. Hier zijn 15 fossiele woudreuzen rechtop gezet. De bomen zijn gevonden bij de grindwinning te Stevensweert. Omdat ze onder water lagen zijn ze goed behouden. Hun ouderdom is vastgesteld tussen de 1500 en 1700 jaar. Midden in de bomenkring tref je een informatieplaquette aan, die je duidelijk maakt hoe de Maas hier verliep.

Figuur 3 Informatieplaquette Woodhenge.

Figuur 4 Woodhenge.

Het Grensmaasproject laat zich hier in volle omvang genieten. Afhankelijk van de waterstand zijn er meer of minder grindbanken zichtbaar. Bij laagwater is de rivier hier passeerbaar. De Maas gedraagt zich hier als een echte grindrivier die voortdurend de grindafzettingen verplaatst. De boerderij die je ziet liggen is Hoeve

de Weerd. In de 19^e eeuw behoorde ze nog tot de gemeente Maasmechelen in België en was ze helemaal door maasarmen omsloten. Weerd heeft te maken met Proosterweerd (weerd is land aan water), naar de eigenaar van Maasmechelen, de proost van het Sint Servaeskapittel te Maastricht.

Op diverse plaatsen kan het grind worden onderzocht. Oefen met de gidsgesteenten zoals die in het boek worden beschreven.

Figuur 5 Maasgrind.

Even verder, vlak bij de vogeluitkijkpost, tref je een verse grindwand aan waar het afzettingsprofiel van de Maasafzettingen bestudeerd kan worden. Het is een aansnijding van het Laagterras van de Maas (Laagpakket van Oost-Maarland in de Formatie van Beegden).

Figuur 6 Klei grindprofiel laagterrasaansnijding Maas.

Volg hier het grindpad naar beneden en vervolg de route tot in Maasband. Sla de Maasbandervaart in; even verder verandert de naam in Maasbanderweg. Hier is nog een Maasgeul gegraven. Bij de splitsing naar rechts de Dijkweg op. Dan de 2^e weg rechts de Veldschuurweg in.

Figuur 7 Maasmonument met maretak in de bomen.

Ga door het klaphekje naar het Maasmonument. Dit is geplaatst naar aanleiding van de overstromingen van 1993 en 1995, die aanleiding waren tot de uitvoering van het Grensmaasproject. Op een bepaalde datum en tijd valt het zonlicht precies loodrecht door een van de trechters.

Loop richting visvijver. De bever voelt zich hier, getuige de vele knaagsporen, goed thuis. Deze visvijver was ooit een kleinschalige grindwinplaats. Langs de oever verder lopend naar links omhoog, ga je weer door een klaphekje en loop je op de Battenweg. Rechtdoor lopend gaat deze over in Grotestraat. Sla linksaf de Vresmansstraat in, dan rechtsaf de Jofferenstraat in, op de t-kruising links en je bent in de Kloosterstraat. Even verderop is de parkeerplaats waar je begon.

Figuur 8 Kaardebol langs de Grensmaas.